

VRHOVNI SUD KOSOVA

**19. januar 2012. godine
Ap – Kz 297/10**

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od EULEX sudije Dr. Horsta Proetela kao predsedavajućeg sudije, sudije Vrhovnog suda Nesrin Lushta i EULEX sudije Gerrita-Marc Sprengera kao članova veća, uz pomoć pravnog referenta Chiare Rojek kao zapisničara,

U predmetu protiv okrivljenog Đ , nadimak , sina , rođen . godine . Opština , poslednje poznato prebivalište , , , , , na slobodi od 5. jula 2010. godine,

Optužen prema Optužnici javnog tužioca EULEX-a PP br. 72/2008 podignutoj dana 15. juna 2009. godine za krivična dela Teško ubistvo prema članu 147. tačka 4 Privremenog krivičnog zakona Kosova (PKZK); Pokušaj ubistva prema članu 146. u vezi sa članom 20. PKZK, i Neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja, prema članu 328. stav 2 PKZK,

Osuđen Presudom P br. 02/2010 Okružnog suda u Mitrovici od 5. jula 2010. godine za krivično delo Neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja u suprotnosti sa članom 328. stav 2 PKZK i osuđen na 2 (dve) godine zatvora; i proglašen krivično neodgovornim za krivično delo Teško ubistvo u suprotnosti sa članom 147. tačke 4. i 11. PKZK, zbog duševne nesposobnosti u skladu sa članom 12. stav 1 PKZK.

Postupajući po žalbi koju je dana 6. septembra 2010. godine uložio advokat Miodrag Brkljač, predstavnik oštećene strane Z M , na presudu P br. 02/2010 Okružnog suda u Mitrovici od 5. jula 2010. godine, a uzimajući u obzir odgovor na žalbu uložen 20. septembra 2010. godine od strane branioca Rexhepa Kacanikua u ime okrivljenog Đ D , kao i mišljenje o žalbi koje je dana 29. decembra 2010. godine uložila Kancelarija državnog tužioca Kosova (KDTK),

Nakon većanja i glasanja dana 19. Januara 2012. godine u skladu sa članom 410. i 422. Zakona o krivičnom postupku Kosova (ZKPK), donosi sledeće

REŠENJE

Žalba koju je uložio advokat Miodrag Brkljač u interesu oštećene strane Z M , dana 6. septembra 2010. godine na presudu P br. 02/2010 Okružnog suda u Mitrovici od 5. jula 2010. godine je ODBAČENA kao nedopustiva.

I. Istorijat postupka

Optužnica PP br. 72/08 od 11. juna 2009. godine je podignuta pri sudskom registru od strane EULEX tužioca dana 15. juna 2009. godine, optužujući okrivljenog D . kako je gore navedeno.

Dana 18. novembra 2009. godine Predsednik Skupštine EULEX sudija je doneo odluku da EULEX sudije preduzmu ovaj predmet u skladu sa članom 3.3 Zakona o nadležnosti¹ i isti dodelio EULEX sudijama.

Dana 25. januara 2010. godine Optužnica je potvrđena u celosti rešenjem KA br. 40/08 - PP br. 72/08.

Pretresne sednice su održane javno, 15., 19., 28. aprila, 24. juna i 5. jula 2010. godine.

Dana 5. jula 2010. godine Okružni sud u Mitrovici je najavio presudu. Okrivljeni je proglašen krivim za krivično delo Neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja, suprotno članu 328. stav 2 PKZK i osuđen na dve (2) godine zatvora, jer je posedovao oružje AK -47, jugoslovenske proizvodnje, AB-2, kalibra 7,62x39 mm, sa serijskim brojem C-50588 bez važećeg ovlašćenja na neodređeno vreme do 18. juna 2008. godine. Prvostepeni sud je naložio da se vreme provedeno u pritvoru od 19. juna 2008. godine kreditira u skladu sa članom 73. stav (1) PKZK, i istog dana izdao Rešenje o prestanku pritvora sa trenutnim stupanjem na snagu.

Nadalje, prvostepeni sud je presudio da je D . D . počinio krivično delo Teško ubistvo u suprotnosti sa članom 147. tačke 4 i 11 PKZK, "[...] jer je 18. juna 2008. godine, oko 23:00 sati, u Zubinom Potoku, u ulici Arsenija Čarnojevića iz svoje kuće, okrivljeni D . D . u stanju privremene duševne nesposobnosti definisane kao paranoidna psihotična reakcija, ispalio nekoliko hitaca iz polu-automatskog oružja AK-47, jugoslovenske proizvodnje AB-2, kalibra 7,62x39 mm, sa serijskim brojem C-50558, čime je ubio R . M' koji je iskrvario do smrti na putu do bolnice usled više prodornih povreda hicem u telu. Optuženi je takođe pucao u P . D ., koji je pretrpeo povrede nanesene vatrenim oružjem, ali je bio na putu oporavka, kada je umro zbog blokade glavnog plućnog kanala ugruškom krvi dana 01. jula 2008. godine". Sud je ipak utvrdio da je okrivljeni krivično neodgovoran, zbog duševne nesposobnosti u skladu sa članom 12. stav (1) PKZK. Okružni sud je zbog toga odredio meru obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi u smislu člana 5. i člana 12.3 Uredbe UNMIK-a 2004/34 o krivičnim postupcima koji uključuju počinioce sa duševnim poremećajem.²

Imovinsko-pravni zahtev oštećene strane je upućen na parnični postupak u skladu sa članom 112. stav (3) PZPK.

¹ Zakon br. 03/L-53 o Nadležnosti, odabiru i raspodeli sudskih predmeta EULEX sudijama i tužiocima na Kosovu o dana 13. marta 2008. godine

² UNMIK Uredba 2004/34 o krivičnim postupcima koji se odnose počinioce sa duševnim poremećajem od 24. avgusta 2004. godine

Dana 6. septembra 2010. godine, advokat Miodrag Brkljač zastupnik oštećene strane Z. M.³ je uložio žalbu u Registru Okružnom suda. Branilac Rexhep Kacaniku za D. D. je izjavio odgovor na žalbu 20. septembra. Registrar Vrhovnog suda je primio spise predmeta 29. septembra 2010. godine. Dana 29. decembra 2010. godine KDTK je uložila mišljenje na žalbu.

II. Podnesci stranaka

II. A. Žalba oštećene strane

Zastupnik oštećene strane predlaže da se poništi Presuda i predmet vrati na ponovno sudenje zbog povrede Krivičnog zakona; navodi netačno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja; i vezi odluke o krivičnim sankcijama, i odluke o imovinsko-pravnom zahtevu. Pored toga advokat Miodrag Brkljač tvrdi da tužilac nije pružio podršku oštećenoj strani jer nije najavila ili uložila žalbu na spornu presudu. Zbog toga je oštećenoj strani dozvoljeno da uloži žalbu po bilo kojoj osnovi, ne samo na odluku o kaznenim sankcijama.

Što se tiče *netačnog ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja*, advokat Miodrag Brkljac ističe sledeće tačke: postojanje motiva da se puca na oštećenu stranu; mentalno stanje okriviljenog u vreme izvršenja krivičnog dela, kao i moguće pucanje u pogrešne osobe. Što se tiče motiva i mentalnog stanja D. D. oštećena strana navodi da su stručnjaci prihvatali činjenično stanje okriviljenog i na taj način došli do pogrešnog zaključka. Dodatno veštacije, kao što je predloženo u toku pretresa, treba da bude sprovedeno. Advokat takođe tvrdi da je tačnost izjave D. D. potvrdio samo S. D.. Pored toga, veštaci nisu postavili pitanje da li je okriviljeni znao da je pucao u pravcu žrtava i pogrešno zaključili da okriviljeni nije znao šta radi.

Što se tiče *odluke o krivičnim sankcijama*, zastupnik oštećene strane navodi da je kazna od dve godine zatvora za Neovlašćeno posedovanje oružja imala za cilj "pokrivanje" vremena provedenog u sudskom pritvoru. Po njegovom mišljenju, izricanje strožije kazne bi trebalo da obeshrabri potencijalne izvršioce od korišćenja vatre nog oružja. Blaža kazna zatvora je trebalo da bude određena za dve tačke optužnice za Teško ubistvo, jer D. D. verovatno bio u stanju smanjene uračunljivosti u dotično vreme (ne privremeno duševno bolestan). Isto tako nije bilo mesta za lečenje na slobodi, a u najmanju ruku, okriviljeni je trebalo da bude smešten u Psihijatrijsku kliniku u Prištini. Na kraju prvostepeni sud zanemaruje da porodica M. živi u blizini kuće okriviljenog i da ovaj vizuelni kontakt može dovesti do čina odmazde.

Što se tiče *naknade po imovinsko-pravnom zahtevu*, advokat Miodrag Brkljač tvrdi da je pitanje krivične odgovornosti direktno povezano sa odlukom o kaznenim sankcijama i u vezi imovinsko-pravnog zahteva. On se protivi stavu Okružnog suda da okriviljeni ne može biti primoran da nadoknadi štetu oštećenoj strani kao što je predviđeno u članu 112. PZKP, jer on nije krivično odgovoran za svoje delo.

³ Advokat Miodrag Brkljač je narednog dana uložio dodatak žalbi kojim je zahtevao da bude obavešten o datumu i vremenu održavanja žalbene sednice.

B. Odgovor na žalbu oštećene strane

Branilac Dragiš Đukića predlaže Vrhovnom суду Kosova da odbaci žalbu zastupnika oštećene strane kao neprihvatljivu, pored osnova u vezi sa odlukom o kazni, i da odbaci ostatak kao neosnovan. On ističe da je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje i pravilno postupio kada je imenovao licencirane veštace kako bi se utvrdilo duševno stanje okrivljenog. Po mišljenju odbrane, kazna od dve (2) godine zatvora za takvo krivično delo je najduža ikada izrečena u kosovskom суду. Odbrana tvrdi da Đ. Đ nije pokazao bilo kakvo nasilničko ponašanje, jer je bio u pritvoru, i da čak i danas, Đ. Đ ne napušta svoju kuću, osim kada ide u Dom zdravlja u . S obzirom da imovinsko-pravni zahtev nije potvrđen verodostojnim dokumentima, s jedne strane, kao i na činjenicu da okrivljeni nije bio mentalno sposoban, odluka prvostepenog suda o imovinsko-pravnom zahtevu je dobro utemeljena.

C. Mišljenje KDTK

U svom odgovoru državni tužilac predlaže da Vrhovni sud odbaci žalbu kao zakasnelu i neprihvatljivu jer je uložena od strane neovlašćenog lica prema članu 420. stav 1, podstav 1 ZKPK.

U vezi sa *Žalbom na rešenje kojim je izrečena mera obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi*, KDTK tvrdi da je žalba zakasnela i nedopustiva zbog toga što je podneta od strane neovlašćenog lica u skladu sa članom 33.2 Uredbe UNMIK-a 2004/34 u vezi sa članom 420. ZKPK. Prema članu 12.4 pomenute Uredbe žalba oštećene strane na takvo rešenje nije odobrena, i da se žalba mora podneti u roku od osam (8) dana od dana prijema odluke. S obzirom da je odluka bila dostavljena oštećenoj strani 17. avgusta (zastupniku oštećene strane 24. avgusta) a žalba uložena 6. septembra, zakonski rok nije ispunjen. Pored toga državni tužilac smatra da je odluka prvostepenog suda da odredi obavezno psihijatrijsko lečenje ispravna.

Što se tiče *Žalbe na presudu Okružnog suda u Mitrovici*, po mišljenju državnog tužioca, žalba je zakasnela i nedopustiva zbog toga što je podneta od strane neovlašćenog lica prema članu 420. ZKPK i nije u skladu sa zakonskim rokom iz člana 398. ZKPK. KDTK nadalje navodi da Zoran Minić nije oštećena strana u vezi sa prekršajem u vezi oružja u smislu člana 399. stav 3. ZKPK. Ukoliko Vrhovni sud proglaši žalbu prihvatljivom, državni tužilac smatra da kazna treba da bude pravična a ne nesrazmerna krivičnom delu i da je Okružni sud pravilno razmotrio relevantne olakšavajuće i otežavajuće okolnosti. Na kraju KDTK se slaže sa odlukom prvostepenog suda da se zahtev uputi na gradansku parnicu u skladu sa članom 112. ZKPK.

III. Nalazi Vrhovnog suda Kosova

A. Nadležnost i postupak pred Vrhovnim sudom Kosova

Vrhovni sud Kosova je nadležan da odlučuje o žalbama u skladu sa čl 26. stav 1. i 398. i fol ZKPK-a. Veće Vrhovnog suda je sastavljeno u skladu sa članom 3. stav 7. Zakona br

03/L-53 o nadležnosti. Veće Vrhovnog suda je održalo sednicu dana 19. januara 2012. godine.

B. Prihvatljivost žalbi koje je uložila oštećena strana

Okružni sud u Mitrovici je objavio Presudu u predmetu P. br. 02/2010 dana 5. Jula 2010. godine.

Dopisom od 7. jula 2010. godine, zastupnik oštećene strane Z M je najavio žalbu na spornu presudu. On je dobio presudu 24. avgusta 2010. godine. Nije bilo moguće da se utvrdi kada je presuda bila dostavljena Z M, jer spisi predmeta ne sadrže nikakvu potvrdu o prijemu. Ostale oštećene strane S P Đ su primili spornu presudu, 16. i 17. avgusta 2010. godine. Žalba oštećene strane Z M je podneta Registru Okružnog suda dana 6. septembra 2010. godine.

Žalba nije dozvoljena. Već postoje sumnje u pogledu njene tačnosti u vezi pravnog leka protiv sankcija za ubistva za koja je podignuta optužnica. Primjenjiva Uredba UNMIK-a 2004/34 daje mogućnost da se žalba podnese u roku od osam (8) dana od dana prijema odluke. Ali čak i da je žalba prihvaćena zbog pogrešnih instrukcija prvostepenog suda pozivajući se na rok od petnaest (15) dana od dana dostavljanja presude u skladu sa članom 389. stav 1 PZKPK, žalba je ipak neprihvatljiva. Odejjak 12.4 pomenute Uredbe izričito isključuje pravo oštećene strane da uloži žalbu na presudu kojom je izrečena mera obaveznog psihijatrijskog lečenja.

Na osnovu izveštaja nekoliko psihijatrijskih stručnjaka Okružni sud je oslobođio okrivljenog od optužbe za Teško ubistvo zbog nedostatka krivične odgovornosti, kada je ubio R M i ozbiljno povredio P Đ. Okrivljeni se smatra privremeno duševno obolelo, njegova bolest je definisana kao paranoična psihotična reakcija.

Isključenje prava oštećene strane na žalbu ima za cilj izbegavanje ponavljanja izvodenja dokaza opterećujući uglavnom psihičke bolesnike. Ovo se ne može izbegnuti pregledom odluke s obzirom na navodno teške povrede krivičnog postupka do kojih - uzgred rečeno - nije došlo. Naprotiv, Okružni sud je veoma temeljno istražio činjenice i njegovi rezultati nisu očigledno neispravni.

Ovo isključenje prava na žalbu nije u suprotnosti sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Oštećena strana nije optužena za krivično delo i ne treba joj dalja zaštita u krivičnom postupku. On može da produži da ostvaruje svoja prava u građanskim sporovima.

Takođe žalba oštećene strane u pogledu kaznene sankcije za krivično delo iz člana 328. stav 2. KZK je neprihvatljiva. Oštećena strana nema pravo da se žali, jer on nije direktno zaštićen krivičnim odredbama koje imaju cilj da se izbegne zloupotreba oružja. Država, koju zastupa tužilac, samo mora da zaštitи red i zakon i da gleda da li je počinilac adekvatno sankcionisan za krivično delo kojim se suprotstavlja zaštitnom cilju zakona.

Odluka Okružnog suda da uputi imovinski zahtev oštećene strane na gradansku parnicu nije posebno sporna. Štaviše, smatra se razumnim da se gradanska tužba rešava posebno, zbog mogućeg komplikovanja daljih istraživanja od strane veštaka što bi opteretilo krivični postupak. Pažljivo utvrđivanje činjenica u odvojenom postupku će takođe biti u interesu oštećene strane. Sudija parničar mora da odluci nezavisno od gledišta sudije krivičara. Oba postupka prate različite proceduralne principe koji imaju za posledicu da odgovornost za naknadu štete može biti drugačije ocenjena od krivične odgovornosti.

Zbog neprihvatljivosti žalbe, Vrhovni sud je sprečen u daljem značajnom ispitivanju.

Žalba mora da bude odbačena rešenjem u skladu sa članom 422. ZKPK.

Predsedavajući sudija:

EULEX sudija Dr. Horst Proetel

Član veća:

EULEX sudija Gerrit-Marc Sprenger

SAKTESINJE KROJENJE VERTEO
TACNOST OTPRAVKA POTVRDUJE

Sudija Vrhovnog suda Nesrin Lushta

Zapisničar:

Chiara Rojek

VRHOVNI SUD KOSOVA

19. januar 2012. godine

Ap – Kz 297/10

Priština